

5

Taidemuseon johtokunnan lausunto Kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittäneen työryhmän raportista

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Lausuntoehdotus

Taidemuseon johtokunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Taidemuseon johtokunta arvostaa sitä, että Helsingin kaupunki ymmärtää kulttuurin moniulotteisen merkityksen hyvinvoinnin ja taloudellisen elinvoimaisuuden tuottajana. Merkillepantavaa on myös se, että asiaa lähestytään raportissa sekä yksilötasolla että yhteiskunnallisesti.

Selvitysryhmän tehtävä oli selvittää, millaiset päätöksenteko- ja organisaatorakenteet sekä toimintamallit palvelisivat parhaiten asiakkaita, olisivat kustannustehokkaita ja turvaisivat palvelujen kehittämisen ja laajentamisen. Työryhmän ehdotusten tarkoituksena on lisätä kulttuurin vaikuttavuutta, parantaa kulttuurin kokonaisnäkemysten muodostumista sekä vahvistaa kulttuurin strategista ohjattavuutta.

Selvityksessä on lisäksi kartoitettu perusteellisesti kaupungin omat kulttuuritoimijat ja niiden nykyinen rakenne. Selvitykseen on haettu hyviä vertailukohteita muiden maiden vastaavista malleista.

Uudet toimintamallit:

Taidemuseon johtokunta kannattaa selvityksessä esitettyjä uusia ja toteuttamiskelpoisia toimintamalleja ja yhteistyömuotoja, jotka lisäävät merkittävästi kulttuurin vaikuttavuutta. Nämä ovat selvityksen mukaan helposti toteutettavissa nykyisen toimintarakenteen sisällä.

Valtuustostrategiaa valmistellaan, toteutetaan ja seurataan yhteistyössä. Työnjakoa kulttuuritoimijoiden kesken selkeytetään. Päällekkäisyyksiä myös muiden kaupungin toimijoiden kanssa kartoitetaan ja poistetaan ja mahdolliset puuttuvat toiminnot huomioidaan tulevan suunnittelussa.

Kulttuurisektorin osaamista jaetaan, jotta asiakasryhmät tavoitetaan parhaalla mahdollisella tavalla. Asiakasryhmille tuotetaan yhdessä kohdennettuja palveluita. Nuoriso otetaan toiminnassa erityiseksi kohderyhmäksi ja yhteistyötä nuorisoasiainkeskuksen kanssa lisätään.

Helsinki-mallissa osallistuvaa kulttuurista aluetyötä korostetaan. Näin varmistetaan, että taide- ja kulttuuripalvelut ulottuvat koko Helsingin alueelle ja kaikkiin kaupunkilaisiin. Asukaslähtöistä toimintaa kehitetään yhdessä. Avoimien data-aineistojen verkkopalveluita edistetään. Yhteisiä asiakaspalveluiden kehittämishankkeita toteutetaan. Jatkossa toteutetaan yhdessä palveluverkkosuunnittelua ja yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa voimistetaan. Kulttuurivirastot alkavat tehdä yhteistyötä kaupunginhallinnon edellyttämässä selvityksissä ja suunnitelmissa. Lisäksi yhteistä selvitystyötä jatketaan eri osa-alueista tehtävillä jatkoselvityksillä.

Organisaatorakenne ja päätöksenteko:

Organisaatorakenteen osalta Taidemuseon johtokunta kannattaa selvityksessä esitettyä ehdotusta siitä, että kulttuurin virastorakenteeseen ei tehdä muutoksia. Organisaatioiden yhdistämisellä ei saavuteta kulttuurivirastojen operatiivisessa toiminnassa sellaisia etuja, että ne ylittäisivät yhdistämisestä aiheutuvat haitat. Nykyinen eriytetty toimintamalli turvaa parhaiten sisältöjen strategisen notkeuden ja toiminnan laadukkuuden.

Päätöksenteon osalta työryhmä esittää kahden museon johtokunnan yhdistämistä museojohtokunnaksi, koska yhteinen johtokunta vahvistaisi huomattavasti museoiden vaikuttavuutta, painoarvoa ja näkyvyyttä kaupunginhallinnossa. Tämä edelleen lisää mahdollisuutta vaikuttaa kaupungin strategiaohjelmaan tulevana vuosina. Yhteisen johtokunnan etuna on myös se, että merkittäviä hankkeita voidaan paremmin edistää.

Nyt museot toimivat omien johtokuntiensa alaisuudessa. Selvityksen mukaan nykyisessä mallissa poliittinen päätöksenteko on keskittynyt luontevasti kummankin museon erityisalaan ja päättäjille kehittyy valtuustokauden aikana vankka asiantuntemus johtamiensa virastojen toimintaan. Mutta tässä mallissa kaupungille ei raportin mukaan muodostu museotoiminnan kokonaisnäkemystä, mihin yhteisen johtokunnan mallissa on paremmat edellytykset.

Taidemuseo haluaa erityisesti korostaa, että virastoja ei yhteisen johtokunnan mallissa esitetä yhdistettäväksi. Mallissa on mahdollista säilyttää molempien virastojen omiin toimialoihin liittyvä asiantuntemus. Molemmilla on operatiivisessa toiminnassa ja sisältötuotannossa toisistaan selkeästi poikkeavat erityispiirteensä. Siksi virastojen itsenäisyys tulee säilyttää, vaikka johtokunnat yhdistettäisiin.

Operatiivisella tasolla voidaan museoiden yhteistyötä lisätä nykyisen organisaatiomallin puitteissa ja luoda myös uusia toimintamalleja. Selvitys sisältää useita konkreettisia ehdotuksia. Kaupungin

19.8.2014

kulttuuriorganisaatioilla on jo nyt käynnissä useita yhteistyöhankkeita, joista merkittävin on yhteisen kokoelmakeskuksen suunnittelu. Taidemuseo katsoo, että kaupunginmuseolla ja taidemuseolla on mahdollisuus yhteistyöhön erityisesti hallinnollisissa sekä palvelumuotoiluun liittyvissä hankkeissa, mikä poistaa päällekkäisyyksiä ja tehostaa toimintaa.

Taidemuseo yhtyy raportin näkemykseen siitä, että yhteisellä johtokunnalla museoiden on helpompi saada läpi toimintansa kannalta keskeisiä kehittämishankkeita, kuten raportissakin esitetty kokoelmakeskuksen tilahanke. Museot ovat muistiorganisaatioita ja hallinnoivat kokoelmiensa muodossa merkittävää kaupungin omaisuutta. Kokoelmat ovat museotyön perusta. Yhteisen kokoelmakeskushankkeen myötä saavutetaan selvää taloudellista ja toiminnallista synergiaa. Hankkeen myötä on mahdollista vahvistaa kokoelmatyötä, sen prosesseja ja resursseja.

Taidemuseo toteaa, että kaikki selvitysryhmän esittämät kehittämishankkeet voimistavat kulttuurin asemaa kaupungissa ja edesauttavat kokonaisnäkemyksen muodostamista. Toteutettavilla hankkeilla saavutetaan huomattavia synergiaetuja. Päällekkäisten toimintojen poistaminen tulee tehostamaan sivistystoimen virastojen työtä. Samalla se vahvistaa mahdollisuutta keskeisten strategisten linjausten toteuttamiseen ja näin edelleen lisää kulttuurin vaikuttavuutta. Asukkaiden hyvinvoinnin ja kaupungin viihtyisyyden kannalta tällä on suuri merkitys.

Esittelijän perustelut

Kaupunginjohtaja on kehottanut sivistystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa lähettämään raportin lausunnolle kulttuuri- ja kirjastolautakuntaan, nuorisolautakuntaan sekä kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin johtokuntiin. Lausuntoa pyydetään 29.8.2014 mennessä. Tämän jälkeen asia on tarkoitus viedä kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Kaupungin strategiassa on yhtenä toimenpiteenä kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistaminen niin, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Kaupunginhallitus kehotti 20.5.2013 kulttuurikeskusta yhteistyössä kaupunginkirjaston, kaupunginmuseon, taidemuseon, kaupunginorkesterin ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelevaan ehdotuksen asiassa. Täytäntöönpanopäätöksen mukaan ehdotuksen tuli valmistua toukokuun 2014 loppuun mennessä.

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja asetti 10.10.2013 kulttuuritoimen organisoimista sekä yhteistyön malleja ja

prosesseja selvittävän työryhmän. Työryhmän selvitti aluksi mm. kulttuuritoimijoiden asiakkuuksia ja kulttuuripalvelujen tuottamisprosesseja sekä keräsi tietoja vastaavista koti- ja ulkomaisista päätöksenteko- ja organisaatiomalleista.

Toisessa vaiheessa työryhmä valmisti kokoamansa aineiston pohjalta ehdotuksen kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatorakenteen uudistamiseksi. Työryhmä keskittyi lisäksi uusien toimintamallien ja -tapojen luomiseen ja yhteistyön kehittämiseen eri toimijoiden välillä.

Työryhmän 31.3.2014 päivätty raportti on liitteenä.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Maija Tanninen-Mattila, taidemuseon johtaja: 310 87008
maija.tanninen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kulttuuritoimen selvitysryhmän raportti 31.3.2014.pdf